

Vaje 12: Samoglasniki in naslonke

SAMOGLASNIKI

	NAGLAŠENI		NENAGLAŠENI	
	DOLGI	KRATKI	KRATKI	
i	míza, píta, krí	nìt, sìr, fantič	bábi, máti, jêzik	
u	kúhar, spodbúda, okús	krùh, tù	študènt, hrustljàv	
a	máma, bábica, domá	bràt, čàs, fànt	míza, píta, kúhar	
ə		pès, dèž, mègla	pése ^m , péte ^k	
e	ozki	široki		široki
	mléko, pést, srcé	jêzik, zêmlja, žêna	kmèt, žèp, poglèd	mórje, Pólde
o	ozki	široki		široki
	móka, móž, sónce	vôda, rôka, nôga	stòl, nastòp, otròk	Márko, pôtok

Naglasna znamenja

OSTRIVEC (ʔ)	KRATIVEC (ʌ)	STREŠICA (˘)
– í, ú, á – dolgi	– ì, ù, à – kratki	
	– ə – kratki	
– é, ó – dolgi in ozki	– è, ò – kratki in široki	– ê, ô – dolgi in široki

BREZNAGLASNICE/NASLONKE/KLITIKE

1. pravi predlogi	od, brez, čez, nad, pod, pred, pri, med, za, izza, v, z/s, k/h ...	Lípa stóji <i>ob</i> híši. Márta užíva <i>na</i> mórju.
2. vezniki	in, ko, ker, da, če, kot, ki, ali, pa, ter ...	Prídi domôv <i>in</i> skúhaj kosílo. Študíraj <i>ali</i> pa délat!
3. oblike glagola <i>biti</i> za sedanjik za prihodnjik pogojnik	sem, si, je, sva, sta, sta, smo, ste, so bom, boš, bo, bova, bosta, bosta, bomo, boste, bodo bi	Domá <i>sem</i> . – Njêmu <i>si</i> povédal. Izbrála <i>bo</i> družboslôvni štúdi ^j . Šlà <i>bi</i> spát.
4. – naslonske oblike osebnega zaimka za rod., daj., tož. – naslonske oblike povratnega osebnega zaimka za rod., daj., tož.	me, mi, me; te, ti, te; ga, mu, ga; je, ji, jo; naju, nama, naju; nas, nam, nas se, si, se	Prinêsi <i>mi</i> darílo. – Povábim <i>te</i> domôv. Umíj <i>si</i> zobé. – Poglêj <i>se</i> .
5. morfem <i>se</i> pri glagolih	(delati) <i>se</i> , (smejati) <i>se</i>	Déla <i>se</i> pámetnega. – Bojí <i>se</i> izpíta.
6. pridevniki v stalnih besednih zvezah	dober (dan), lahko (noč)	<i>Dober</i> dán vsèm skúpaj.
7. nikalnica <i>ne</i> , kadar <i>ne</i> stoji samostojno	Ne (govori)!	Túkaj <i>ne</i> jémo. – <i>Ne</i> govôri neúmnosti!